

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ES A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos példár egyezri hirdetésnél 8 kr., többzöri hirdetésnél 7 kr. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 2 kr. — Bélyegdíj 30 kr. Hirdetéseket és díjakat HÖRVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Darnay Kálmánhoz, a kiadó hivatal főnökéhez küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Itthon vásároljunk!

Sümege lakosságának nagy zöme szegény s mint ilyen, keserves küzdelmet folytat a pusztza megélhetésért is. Ehhez a szegény sorshoz, az életfenntartás sulyos küzdelméhez járulnak azután a magasra hágott közterhek, az állami adó és a folyó évben 72%-ra emelkedett községi pótlék.

Sulyosítja a helyzetet, hogy minden üzlet pang. Évek óta keserű panaszra fakadnak iparosaink és kereskedőink, hogy üzletük nagyon lanyhán megy. Nincs elég kereslet, nincs kellő forgalom, míg kínálat van elég. E panasznak tagadhatatlanul sok alapja van. Oka első sorban abban a megmásíthatatlan helyzetben rejlik, hogy Sümege nem vidéke. Három-négy apró, csekély népességű falvacskán kívül alig tartozik több község városunk forgalmának tengelyébe. Sajnos, ezen a bajon legjobb szándék és akarat mellett sem lehet segítenünk.

Van azonban a jogos panaszunk másik alapja is, melyen változtatni csak közönségünkön áll, csupán kis jóakarattal hozzá és legyőzése bizonyos előítéletnek és rossz szokásnak. Ugyanis nincs bennünk kellő lokálpatriotizmus. Mellözve városunk iparosainak és kereskedőinek cikkei, intelligenciánk majdnem összes szükségletét más városokból szerzi be.

Szomorú állapot, de úgy van. Ekként a

helyi termelés és piac csupán a köznépek sokkal kevesebb és szerényebb igényeinek kielégítésére szorítkozik.

Ennélfogva iparosaink és kereskedőink éppen azt az osztályt veszítik el, mely több és többféle szükségleteinek révén évenként szép összeget biztosíthatna üzletembereinknek.

S ebből az következik, hogy anyagi erőnknek jórésze elvándorol városunkból s ezzel évről-évre szegényebbek vagyunk. Szegényebb az iparos, a kereskedő. Ez azután kihát az egész lakosságra is. Olcsóbb a piac, az árucikk. Szegényebb maga a város is, mert gyengül az adóalap, melyre a közterhek viselésének javarésze esik, emelkedik a községi pótlék és szaporodik a hátralék, a teher, az adósság.

A dolog még kártékonyabb azzal, hogy az így kiömlő pénzösszeg nagyrészt elveszti a hazai ipar és kereskedelem is. Trieszt, Grác, Bécs ipara és kereskedelme a maga körébe vonta városunk fogyasztásának számottevő részét. A kávé, tea, rum, cukor, fűszerek Triesztből érkeznek sok család számára. A kalap, ruhaszövet, kész öltözetek, fehérneműk, lábbelik, butorok, üveg, porcellán és majolika edények, arany és ezüst ékszerek, játékok, csecsebecsék Bécsből és más osztrák városokból érkeznek hozzánk s az értök járó összeget közvetlenül az osztrák iparosok és kereskedők zsebelik be s kereskedőink még azt a csekély közvetítési díjat is elveszítik,

mit számukra a termelő gyár avagy a nagy kereskedelem a tömegesebb bevásárlás révén nyújtana.

Ha felszólalunk e helytelen és káros szokás ellen, hamar készen vannak a felelettel: a helyi ipar és kereskedelem nem tudja kielégíteni kívánalmainkat. Bizony ez csak kifogás s ha volna is valami alapja, amit nem irunk alá, hát az ódiom bizony csak visszazáll a vádlóra. Mert hát hogyan fejlődjék a mi kereskedelmünk, ha nincs megfelelő vásárló közönség és hogyan ügyesedjék, finomodjék, nemesüljön a mi kisvárosi iparunk, ha az a csekély közönség sem támogatja megbízásokkal, amelyre közvetlenül utalva van. Meg azután ez legtöbbször csak ürügy, amely jó kibuvó ajtónak. Hiszen sokan tetszelegnek abban, hogy ypl. öltöztük egyenesen N. N. bécsi szabó műhelyéből került ki, s annak tudatában nemcsak jobban érzik magukat benne, hanem hibájától is eltékoznak, mert hát rajta van a híres firma.

Elkövetkezett az őszi és téli beszerzések ideje. A vigécek áradata megindult. Alkalmoszerű tehát, hogy szóvá tegyük ezt a bűntudatot, rámutassunk ennek helytelen voltára, káros következményeire s azzal a kéréssel forduljunk azokhoz, akiket illet: ébredjen fel szívükben akkora lokálpatriotizmus, hogy itthon szerezzék be mindazokat a szükségleteiket, amelyeket a helyi ipar és kereskedelem kielégíteni képes.

Az ablaknál.

A bus ifju ott ül ablakánál,
Hervadozva viruló rózsáknál.
Néz merően a csendes uccára,
Minttha ottan jó ismerős járna.

De az ucca olyan sötét, néma;
A levegő mozdulatlan, béna,
Mely a várost sötétben takarja,
A nagy homályt nesz meg nem zavarja.

Ez ablaknál tilt akkor is egyre,
Mikor az a szép lány járt még erre;
Szerelimmal, türelemmel leste,
Mig elhaladt itten minden este.

Megjelent az ablaknál a drága,
Kiment hozzá, hí ölébe zárta;
Ugy bolyongtak üdvözülten ketten,
Ájtatosan a nagy, sötét csendben.

Elmult az üdv. Oh, ki hitte volna,
Hogy a leány egykor mást karolna;
Máznak fogad örökös szerelmet
S boldogan él büszke férje mellett.

Beteg lett az ifju e csapásra,
Eszét vesztve hanyatlott az ágyra;
Azt hitték, hogy többé föl nem ébred,
Megöli a szívébe hullt méreg.

De megküzdött mégis a halállal,
Oh, nem azzal az örök homállyal,
Mely fejére a nagy bűtől szállott —
Mindég hordja azóta az átkot.

Ablakánál ott ül reggel, este,
Visszatérő kedvesére lesve;

Azt a percet türelemmel várja,
Mikor ismét hí szívére zárja.

Csavarodik sötét haja őszbe,
De az idő hitét még tetőzte.
Az ablaknál azt susogja egyre:
Szép szerelmem elhalad majd erre!

Varsányi Gyula.

Két levél.

Igen tisztelt hivünk,

Önt talán meg fogja lepni, de mi mégis kijelentjük, hogy Ön a Kakas Mártont nagyon kedveli. Miből következtetjük ezt? Abból, hogy járhatja. Miért nem járhatja Ön a Házi Szárnyasaink című tyukászati lapot? Mert nem kedveli. S miért járhatja a Kakast? Mert kedveli. Hiába is tagadja, a logika törvényei megcáfolják.

Megnyugtattjuk Önt: igen jó társaságban van. Előfizetőink Magyarország java intelligenciájából kerülnek ki. Csak egy van köztük, aki írni olvasni nem tud s akinek éppen ezért drágábban adjuk a lapot. Tévedés azonban azt hinni, hogy előfizetőink száma vetekszik a New-York Herald előfizetőinek masszájával. Lapunk előfizetőinek száma a Filozófiai Szemle és a Times előfizetőinek száma közt foglal helyet. Hogy melyikhez áll közelebb, az hivatalos titok, melyet csak a hadbírósnak vagyunk hajlandók elárulni.

Hogy a művelt nyugat vicclapjaival lépést tarthassunk, két ut mutatkozik. Vagy fölemeljük az előfizetési forintok számát, vagy fölemeljük az előfizetők számát. Az előbbeni módtól — mely egyik sarkalatos elvünk szegregakasztását jelentené — előre is visszaborzadtunk, a második

módtól azonban Ön ne borzadjon vissza, oh kedvelt hivünk!

Az előfizetők megduplázása ugyanis az Ön kezébe van letéve.

— Hogyan? mondja ön.

— Igyen! mondjuk mi.

Ha ön ismeretségének lát köréből a Kakas Mártonnak csak egy előfizetőt szerez, két hét alatt meg van a duplája mai előfizetőinknek.

Tessék ügyelni: nem többet, csak egyet! Ha kettőt küldene, el se fogadják. Ellenben az Ön által szerzett új előfizető azonnal jogaiba lép, vagyis joga van tüstént maga mellé még egy újat szerezni és hozzánk beküldeni.

Tessék elhinni, hogy a világon a legkönnyebb dolog még egy előfizetőt szerezni. Külömben, ha nem hiszi, tessék megpróbálni.

S ha minden előfizetőnk megteszi ezt a kedvességet, akkor mi is abban a kollektív helyzetben leszünk, hogy egy nagy meglepetéssel fogunk szolgálni előfizetőinknek, de ezt egyelőre nem árulhatjuk el, nehogy mások elkaparintsák előlünk.

Abban a reményben, hogy Ön, kedvelt hivünk, az új övnyegyedben, vagyis most, másodmagával fog nálunk bekopogtatni,

maradunk kiváló tisztelettel
a Kakas Márton szerkesztősége
Sipulusz.

Tisztelt ismeretlen,

Becsusztatom leveletem a szerkesztőség mellé.

Ne feledje: rövid az élet, örök a sir és drága a sör.

És ne feledje: csak az a sör jó, amelyet más fizet.

Megköveteli ezt ennek a városnak az érdeke, amelyben élünk, jogosan elvárhatják iparosaink és kereskedőink, akikre a város kulturális és egyéb intézményeinek fenntartásából a legnagyobb teher járul, — nem csupán azért, mert a lakosságnak zömét alkotják, hanem azért is, mert bizony a társadalmi osztályok között ők vannak a legnagyobb adóval s ennek okán a legnagyobb községi pótlékkal is megróva.

Támogassuk őket, vásároljunk itthon!

Szkepticizmus.

Sok olyan emberrel találkozunk az élet és irodalom terén, kik mindenben kételkedve, semmi szilárd alappal nem bírnak.

A kritika méltó helyet foglal el és kell is hogy elfoglaljon az életben, mert a kritika az a tűz, melynek tisztító erejével az igazság szikláját megzsábadulva, annál ragyogóbban tündöklök a maga valóságában. A kritika mintegy próbaköve nyilvános és tudományos életünknek, mely a dolgok valódi értékét velünk megismerteti. A szkeptikusok irányukat kritikának nevezik.

A kritika igazságos ítéletétől azonban nagyon is eltér a szkepticizmus. Ha már a kritikát próbakövevel hasonlítottuk össze, a szkepticizmust csak a választóvízzel lehet összehasonlítani, mely tudvalegőleg mindent, még a fémeket is felbontja, kivéve az aranyat és a platinát. Hogy ilyen életirány nem lehet egészséges, kézzelfogható dolog, mely bebizonyításra nem szorul. Mert mindent felbontani, megsemmisíteni és azután alap nélkül állni az életben — nem lehet. Kell az életben egy kis pozitivizmus is, mely nélkül az ember nem boldogul. Rám nézve mindig a legrosszabb benyomást tette az a könyv, melynek kimondott irányja volt a szkepticizmus, mely mindent, még a legszilárdabb igazságokat, axiómákat is felforgata és melynek szerzője semmiben sem hitt. De csak az irodalom terén találkozunk ilyen egyénekkel és termékekkel? Nem találunk az életben is oly emberekre, kik mindent kétségbevonva, nem hisznek semmiben? A gondolkodó ember erre nézve ezt a kérdést veti fel magának: honnan származik az ilyen bontó szellem? nem valami ferde felfogás-e ennek az alapja? Nézzük és kutassuk ennek az okát és itt minden esetre találunk erre való felvilágosítást.

Nem szólok én itt a tudományos szkepticizmusról, egy Hume Dávidról, mely a bölcsészet terén jogosultsággal bír, amennyiben a dogmatizmus ellensúlyozása céljából a kritika helyét pótolja. De szólok a vulgó szkepticizmusról, amint az egyes könyvek- és a közéletben előfordul. Az ilyen szkepticizmusnak, mint túlzó negatív irányu gondolkodásnak a tudományos élet terén jelentősége nem lehet. Mert az a maxima, hogy nincs oly tétel, melyen kételkedni nem lehetne, már önmagát semmisíti meg. A logika törvényeivel és a tapasztalás észleleteivel meg nem egyező irány, illetve az azokban való kételkedés nem

lehet az ember normális állapota. A szkeptikus kiinduló pontja a kételkedés, már előre fölteszi magában, hogy kétségbe vonja az igazságot, elfogult álláspontjánál fogva vizsgálatának eredménye mögött csak a kétség s így a milyen a föltett szándék, olyan az eredmény is. S itt van a hiába. Mert nem minden szkeptikusnak van olyan erős lelke és annyi őszintesége, mint Cartesiusnak volt, ki szintén eleinte mindent kétségbe vont, vizsgálatának végén azonban a megdönthetetlen igazsághoz jutott. Tehát az igazság előtt kétes természete meghajlott. Ez perze csak a nagy lelkek műve.

Ilyen irányu emberek voltak, vannak és lesznek is mindig. Ha a történelemben ilyenek után kutatunk, találunk abban ilyenekre a régi görögöktől fel egészen napjainkig. De ezek szerencsétlen és másokra nézve alkalmatlan emberek. Tehát a felvilágosítás ez iránt nem lesz felesleges. Vegyük csak elő a tudás keletkezését.

A külső dolgok hatnak érzelmeinkre, az az érzelmeink által fel vett benyomásokat fogalommal, a fogalmakat pedig életnézetű alákitjük. De ezen nézetek lehetnek szubjektív értékek, ha a tapasztalás hozzá nem járul és igazsággá nem szentesíti azokat. A tudás lehet továbbá tradicionális átruházott, amint elődeink azt axiómaként, írott hagyomány alakjában reánk átruházták és mi azt kétségtelen igazságnak tekintjük. Lehet pedig saját magunk által felfedezett és a tapasztalás szentesítette igazság, melyhez semmi kétség nem fér. E kétféle uton nyert igazságot, mely a logika törvényeivel és a tapasztalással megegyezik, a szkeptikus alapjából kiforgatja és azt állítja, hogy egyik sem igaz, mert mindégikét az ő ferde nézete igazságnak nem tekinti, soha nem tud ellene semmi alapos érvet felhozni. Tehát kételkedik az elődök igazságérzetében, kételkedik saját maga meggyőződésében és fölfogásában és kételkedik érzelmeinek és eszének megbízhatóságában. No már ilyen állapot csak szerencsétlennek nevezhető. — Tehát nem elég mindent lerontani, de szükséges a lebontás után valamit felépíteni is, mert végre mégis csak valamibe kell az embernek az életben kapaszkodnia. És miután a szkepticizmus lába alól elveszti a szilárd alapot, azért nem képes valamit felépíteni, ő neki a tudomány terén csak a rontó-bontó szerep jutott és semmi egyéb. Az ilyen szerepet azonban már csak nem lehet kritikának, hanem annak csak egyik fattyuhajtásának nevezni.

Csak egynehány vonással igyekeztem a fentebbiekben korunk egyik sajátságos irányát vázolni, mely az életben itt-ott hullámokat is vet és melyről tudomást venni a lapoknak is feladata. Nem tudományos kimerítve írtam meg e cikket, hanem csak úgy vázoltam, amint ez az irány tényleg az élet és irodalom terén előfordul. A szkepticizmus a bölcsészethet nagy szerepet visz, de más tudományág terén is gyakori. Ez pedig ne legyen ismeretlen dolog a művelt közönség előtt.

Wiesinger Károly.

Tanítók a szegedi kiállításon.

Amennyiben a szegedi mezőgazdasági országos kiállítás tanulságos voltáról és kiváló sikeréről, szóval: a magyar mezőgazdasági kultúra fejlődésének fényes demonstrációjáról tisztelt olvasóink eléggé értesültek a napi lapokból, e sorokban a kiállításnak csupán arról a figyelemreméltó jelenségéről szólok, hogy a gazdasági ismételő iskolának szaktanítói szép számmal rukoltak be a kiállítás tanulmányozására és felhasználták a közös együttlétet ügyeik megbeszélésére, megtartván a gazdasági ismételő-iskolai tanítók első orsz. kongresszusát.

A kongresszust annak egybehívója, Almássy Ferenc székesfehérvári tanító s a *Gazdasági Tanító* szerkesztője az újszegedi vígadó nagy termében nyitotta meg.

Első tárgya a megalakulás és a tisztikar megválasztása volt. A díszelnökségre több tagú küldöttség a miniszterium képviselőjében leutazott *Halasz* Ferenc miniszteri tanácsost kérte föl, elnöknek: *Békési Elek* zala koppányi gazd. ism. iskolai tanítót, alelnöknek *Vadai József* nagyváradai igazgató-tanítót, titkárnak: *Almássy* Ferenc székesfehérvári tanítót, jegyzőnek: *Tarnok* Gyula komáromi és *Peterfy* József zala-eger szegi önálló gazd. ism. iskolai szaktanítót, pénztárosnak: *Eperjessy* István budapesti igazgató-tanítót választották meg.

A gyűlés legfőbb tárgya *Békési* Elek értekezése volt a gazdasági ismételő iskolák „Szervezetének” hiányos és mielőbb revíziót igénylő pontjairól s a gazdasági ismételő-iskolák fellendítése érdekében szükséges egyéb intézkedésekről. Az ügyet teljesen megvilágító s minden kérdését felölő értekezés kapcsán nevezett felolvasó igen fontos javaslatokat tett, melyek a gazdasági ismételő iskolák jövőjére nagyon üdvös hatással lesznek, ha azok a legfelsőbb hatóságok részéről kellő méltánylásban részesülnek.

Erre vonatkozólag nagyon örveletes, mert

biztató jelenség, hogy a miniszter képviselőjében jelenvolt *Halasz* Ferenc miniszteri tanácsos ugy a saját, mint a közoktatásügyi miniszter legnelebbebb támogatását helyezte kilátásba az iudítványok mielőbbi megvalósítását illetőleg.

Békési Eleknek s a kongresszus által egyhangulag elfogadott javaslatai a következők: Miniszterileg intézkedés teendő arra nézve, hogy a gazdasági ismételő-iskoláknak tanusított nagymértékű iskolamulasztása az eddiginél rövidebb s szigorubb hatósági intézkedéssel toroltassék meg. — Hívja fel az állam az illető bitfelekezetek főpapjait, a lelkészeket utasítsák arra, hogy a gazdasági ismételő-iskolák tantervében kitűzött heti egy hittani órát tartsák meg. A földművelésügyi miniszter hívja fel a gazdasági ismételő-iskolák iránti jóakaratu érdeklődésre a megyei hatóságokat s főleg serkentse erkölcsi, sőt — ha vagyoni viszonyai engedik — anyagi támogatásra a megyei gazdasági egyesületeket. Gazdasági szaktanítók csak a kurzusokon kiképzettek legyenek s ne — mint a „Szervezet” mondja — 3 évre, hanem véglegesen alkalmaztassanak; tekintve a kvalifikációt s a fáradságos munkát, ne 50 frt tiszteletdíjban, hanem legalább 100 frt fizetésben részesíttessenek; közmisereti tárgyak tanítói is kapjanak legalább 50 frt tiszteletdíjat. A gazdasági ismételő-iskolai tanítók fizetése épp ugy beszámíttassék nyugdíjukba, mint ahogy a régi ismételő-iskoláért járó bármily csekély fizetés beszámítva van. — A *Tanterv* revízió alá vétessék s e tárgyban egy, tulnyomólag gazdasági ism. iskolai tanítókból álló ankett összehívására kéri a minisztert. — A tanítók gyakorlati képzettségük gyarapítása céljából a nyári 2 hónapi szünetében szabad jeggyel utazhassanak az egyes minta-gazdaságok tanulmányozására, melyeknek tulajdonosait körlevélben kéri fel a miniszter, utasítsák tisztjeiket arra, hogy az 1—2 napi tanulmányozásra odaérkező tanítókat kajaazolásban részesítsék.

A gazdasági ismételő iskolai szaktanító az iskolaszék, illetve képviselőtestület azon gyűlésének, melyben a gazdasági ismételő iskola ügyei tárgyaltnak, tanácskozási és szavazati joggal bíró tagja lehessen. Mindezen és egyéb a gazdasági ismételő iskola érdekében álló javaslatok propagálása céljából a gazdasági ismételő iskola tanítói megalkotják a *Magyarországi gazd. ism. iskolai tanítók országos egyesületét*.

E javaslatokra vonatkozólag határozták, hogy memorandumba foglalva, a közoktatásügyi- és földművelésügyi minisztereknek élő szóval küldöttségileg nyújtassanak át. A kongresszus *Wiosztes* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi és *Daranyi* Ignác földművelésügyi minisztereket táviratilag üdvözölte.

A jövő évi kongresszus helyéül Székesfehérvárt jelölték.

Ifj. Zalai István.

H I R E K.

KÉRELEM. Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, hogy az előfizetést megújítani s a nagy mértékben fölszaporodott hátralékot beküldeni sziveskedjenek, mert a kiadóhivatal csak így felelhet meg azoknak az anyagi kötelezettségeknek, melyekkel a lap fenntartása jár.

Tisztelettel a kiadóhivatal.

— **A vértanuk ünnepe.** A sümegi katolikus legényegyesület választmányja szeptember 27-én tartott gyűlésében elhatározta, hogy az aradi vértanuk halálának ötven éves fordulóján emlék-ünnepet rendez. Az ünnepet, hogy a tagokat és a közönséget munkájától el ne vonják, október hó 8-án délután 4 órakor tartják meg.

— **Igazságügyi kinevezés.** A király *Horvát* Mihály alsó-lendvai járásbírói albirót a besztercebányai törvényszékhez bírónak nevezte ki.

— **Athelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Horvát* János hodosáni állami elemi iskolai tanítót a zalaegerszegi állami elemi iskolához helyezte át.

— **Az iskolai beiratások.** A sümegi elemi népiskolába a szokásos rendetlenséggel iratják be a tanulókat. Még ma is 150-et meghaladja azoknak a tanulóknak a száma, akiket be nem adtak. Ideje volna, hogy az illetékes körök erélyes intézkedéssel végre-valahára kiirtanák azt a megcsontosodott rendetlenséget, ami nagy hátrányára van a pontos iskolalátogatók előremenetelének is.

— **Az apácázárda ügye.** A Hornig Károly báró dr. megyés püspök által Sümegen létesítendő leánynevelő intézet ügyében végre a lefolyt héten nevezetes lépések történtek. A képviselőtestületnek megbízása szerint *Pozsonyi* József városbíró a záradbizottság tagjait szeptember 24-én gyűlésre hívta össze. Ezen első sorban bejelentette, hogy a bizottság elnöke, *Mild* Mihály prépost-plébános városunkból elköltözött, jegyzője, *Fényas* Géza dr. pedig elhunyt s fölhívta a bizottságot, hogy e tisztségeket töltsse be. Erre a bizottság elnökül *Pozsonyi* Józsefet,

jegyzőül meg. *Pozsonyi* felolvastatta 28-án köt. vallás- és püspöknel. Ez iratokkal tárgyalás pifotta. A tember 28-án és elő te az október érdemleget.

— **F** zalaegerszegi 25—29. rósági hív. a kifejtett adott kifejt.

— **L** Lajos zala tanárt a való sorok nevezte k.

— **S** segítő-eggy. gyűlést. reális-kola tárgya a

— **A** alapszabá. Az alelnök Gyula tan. közgyűlés.

— **W** iesinger ügyész. *Banfi* Alad.

— **F** uzik Gy. Takacs Z. ból a vá.

— **B** aglyas-h. gyűlést a dákát *B. Pozsonyi*

— **V** alszított len, azért lasztmány tudomást

— **V** ét felol. pedig a

— **N** iszteri kasait ki tüzte ki

— **D** atta, ho megye jé

— **U** gyas alat nyhegyiel

— **V** el tartó október tüztek k.

— **P** olgárok céljából büntetés

— **K** épviselő 1899. 15

— **N** ak ugy bályrend

— **E** vi októ szegen r

— **G** yűlés le

— **M** aszt ha tember 1

— **N** em ége hogy a

— **V** áros le gyűjtésük

— **K** öveteli sága is,

— **U** caccákon

— **R** émes eg gát. *Sch*

— **J** egyző r főszolgá

— **H** ivalatál felé for

— **L** őtt. A szomsz

— **F** orgópis: Balaton

— **L** adtak, esendőre

— **N** ektülve *Hany*

— **S** taltáta, tette m

— **H** elyen, vasárna

— **K** ellett. fogadta

— **L** akosság járás de

— **S** zületés megford

...iseletében
...csos ugy
...er legne
...az iudit
...g.
...által egy
...vetkezők:
...szve, hogy
...ott nagy
...rövidebb
...orolassék
...itfelekeze
...rra, hogy
...n kitűzött
...földmive
...ismétlő
...a megyei
...sőt — ha
...mogásra
...Gazdasági
...ek legye
...— 8 évre,
...tekintve
...ne 50 frt
...fizetésben
...tanítói is
...A gazda
...épp ugy
...a régi
...y fizetés
...alá vétes
...gazdasági
...összehívá
...gyakorlati
...nyári 2
...zhasanak
...nyozására,
...érje fel a
...hogy az
...tanítókat

...tanító az
...on gyüle
...ola ügyei
...ti joggal
...a gazda
...slatok pro
...ló iskola
...szd. ism.

...atározták,
...tatásügyi
...szóval

...r. vallás
...ldmivelés
...e.
...Székesfe
...i István.

...k olvasóit,
...mértékben
...skedjenek,
...ag azoknak
...el a lap
...tel
...vatal.

...katolikus
...ber 27-én
...az aradi
...ján emléké
...agokat és
...t, október

...ily Horvát
...t a besz
...vezte ki.
...katásügyi
...ami elemi
...elemi isko

...megi elemi
...gel iratják
...mghaladja
...et be nem
...körök ér
...tanák azt
...nagy hát
...k előreme

...ig Károly
...gen létesí
...égre a le
...ek. A kép
...sszonyi J
...t szeptem
...első sor
...öke, Mild
...lköltözött,
...nynt s föl
...töltse be.
...Józsefet,

...jegyzőtől pedig Lukovich Gábor drt. választotta meg. Póssonyi József megköszönvén a bizalmat, felolvastatta az ügyben az 1897. szeptember 28-án kötött szerződést, a belügyminiszternek a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg hozott határozatát, valamint a megyés püspöknek e határozatra vonatkozó feleletét. Ez iratok felolvasása után a bizottság alapos tárgyalás után a szerződés pontozatait megállapította. A bizottság a szerződés szövegét a szeptember 28-án tartott képviselőtestületi közgyűlés elé terjesztette, mely ezt tudomásul véve, az október hó 29-re összehívott gyűlésen veszi érdemleges tárgyalás alá.

— **Köszönetnyilvánítás.** Örökre felejthetetlen drága kis Emil fiunk elhunytával jó barátaink és ismerőseink a részvételnek számtalan gyengéd nyilatkozatával kerestek föl, ami szellett szívünkre jótékony vigasztalást szolgált s mely fájdalomunk terhen könnyíti iparkodott. Fogadják érte mindnyájan, akik súlyos veszteségünkben velünk éreztek, forró köszönetünket és örökké tartó hálánkat. *Krisztinkovics József és családja.*

— **Alattegészségügyi állapot vármegyénkben.** Sertésvész járvány miatt megyénkben 52 község van lezárva rühkór miatt 1. tenyésztésvesztés miatt pedig kettő — Alsó-Bagodiban a sertésvész járvány megszűnt, a községet a hatóság a záról feloldotta.

— **Uj marharakodó állomás.** Az ukk—csáktornyai vasútvonalon levő baki vasúti állomást a magy. kir. kereskedelemügyi miniszterium 6828/III 1 számú leiratával marharakodóul jelölte ki.

— **Uj váltó úrlapok.** Szeptember 30-án túl a jelenleg forgalomban lévő váltó úrlapokat kivonják a forgalomból. Október 1-től új koronaértékű váltó úrlapokat hoznak forgalomba és az ezen időn túl a régi blankettákra kiállított váltókat bélyegteleneknek tekintik.

— **Fedeztetési állomások megyénkben.** Az 1900. évi fedeztetési évadra a Zala-Egyszerű megartott értéketelen a következő állomások az jelölték: A.-Domboru 3 ménnel, A.-Páhok 3, Baksa 2, Becsehegy 5, Bellatiné 3, Bisztrice 3, Dobri 4, Dobronok 3, Dráva-Vásárihely 2, Dráva-Egyház 3, Egyeduta 2, F. Szemenye 3, Galambok 4, Gutorföld 2, Gyertyános 3, Hosszúfalu 4, Kotor 3, Légrád 2, Muracsány 8, Murakeresztur 3, Muraszentmárton 5, Muraszerdahely 4, Nagy-Kanizsa 4, N.-Palin 4, Nagy Lengyel 2, Novakovec 3, Orehovica 2, Pacsa 4, Pálu 2, Sajtör 2, Sümeg 2, Szobotica 2, Tapolca 3, Zala-Csány 2, Z.-Egyszerű 3, Szenthalász 3, Z.-Szt.-Grót 2, Zala-ujvár 3, Zsedény 3 ménnel.

— **Friss Ujság.** Végre Sümegre is bevonult a krajcáros ujság. Szeptember 25-én köszöntött be az első példány és ugyancsak volt kelete. Azóta napról napra pontosan megérkezik a krajcáros lap s az öreg Gold bácsi, ez a gyors lábú öreg, ugyancsak szaporazza a lépéseket, hogy megelőzze a magyar királyi posta kihirdőjét. A lapot Horvát Gábor könyvkereskedő rendeli és ezzel jó szolgálatot tesz a közönség ama részének, aki nagyobb lapokat nem járát, de az ország-világ folyására mégis kíváncsi. A *Friss Ujság* tömören, röviden és hűségesen beszámol minden nap krónikájáról.

— **Tüz Buchwald** Lipót dóbrétei földbérletnek a szelefaí pusztán összerakott gabnakazaljai közül egyik szeptember 16-án eddig ismeretlen okból kigyúlt s úgy ez valamint a mellette állott cséplőgép a lángok martaléka lett. A kár 9846 frt. Biztosítva volt.

— **Csaló könyöradamány gyűjtők** Naponkint olvassuk a hírlapokban, hogy hamis okmányokkal könyöradamányt gyűjtenek egyesek jótékony és nemes célokra. A nagy közönség rendszerint nem kutatja, nem nézi a célt, hanem előveszi tárcáját s ad, amennyit tud; és azon meggyőződésben él, hogy nemes tettet cselekedett, pedig gyakran a dologtalanságot, a benyelést segíti elő. Egy ilyen csalóbandát sikerült e hó 26-án a zalaegerszegi városi rendőrségnek kinyomozni és letartóztatni. A híres kompániának eddig elfogott tagjai Staller Samu s a vele vadházasságban élő Steiner Amália, valamint Tiroler Berta. Érdekes, hogy ezek természetesen utazzák be az országot. A náluk talált följegyzés szerint innen Szombathelyre, Kőrmentre, Szent-Gotthardra, Grac, Marburg, Csáktornya és Varasdra, onnan pedig Zágrábba volt a céljuk menni. Most nyomozzák az illetőségüket, hogy eltoloncolhatók legyenek; persze előbb még felelniök kell a jogtalan könyöradamány gyűjtésért.

— **Maga alá temette a kut.** Varga György zalaegerszegi lakos építőmester Marton László megyei főpénztárnok és sójtőri földbirtokosnak pusztáján kutat ásott. A kut környéke a minapi esőzések folytán annyira meglazult, hogy f. hó 26-án estefelé nagy robajjal bedőlött és a benne dolgozott Német János kutesinálót maga alá temette. A közelben dolgozott munkások oda-sietek, egyikök leereszkedett a kutba és Német Jánost kiásta a ráomló földből s éppen ki akartak a kútból szállani, amikor egy újabb földomlás mindkettőjüket ismét elborította. Kétségbe esve védekeztek a kuthan az eltemetés veszedelme ellen és sikerült is Molnárnak kimenekülni, Német azonban, ki magán segíteni nem tudott, a föld alatt maradt és mire újabb segítség érkezett, megfuladt.

— **Lopás.** Varga Vince sópötöki lakos e hó 3—4-ke közti éjjel a zalaistváni malomban meut örölni. Mivel mások is voltak a malomban, Vargának várnia kellett. Lerakta tehát gabonáját a malom egyik sarkába, maga pedig ökre után nézett. Ez alatt Rohonci Pál észrevette a gabonát és minden teketória nélkül vállára vette egyik zsák búzát és odább állott vele. Káros följelentésére a csendőrség megindította a nyo-

mozást és Rohoncinnál meg is találta a lopott búzát zsákostól. Persze, hogy ez nem fog abból kalácsot enni.

— **A virágnak megtiltani nem lehet...** Grosz Regina martonhelyi 15 éves leánya legszebb leánya volt a falunak. Sok legény vetette magát utána, de a feslő bimbó nem halgatott egyre sem; az ő szíve még nem ismerte, mi a szerelem és talán maig megőrizhette volna szívecskéjét, ha a gondviselés útjába nem küldi Svare Izidor kebeleit 28 éves ifjut, kinek lelkében a leány iránt mély vonalom támadt. A leánya is szerelemre gyuladt iránta, de a szülői akadályt gördítették eléjük. — Hiába kérték a szülőket, ezek hallani sem akartak a szerelmesek egybekeléséről. Kapták tehát ezek magokat és egy szép napon, — szept. 27-én — vasutra ültek és a kapufelfőtől bucsut véve megszöktek. Most körözik a két fiatal.

— **Leesett az épületről.** Sűrű István zalaegerszegi eszéscsuci lakos ácsmester Taraer Márton b. ss. nyói földbirtokosnál épülettető készítésével foglalkozván, amint egyik gerendáról a másikra lépett, megosuszt és a földre zuhant. Esés közben olyan sűrű sérüléseket szenvedett, hogy ájultan terült el. Társai körülfozták, lo-csolgatták, élesztgették, közben orvosért küldtek Zalaegerszegre, ki a súlyos sebessülést a köz-kórházba szállította, hol élet-halál közt lebeg.

— **Vigyázatlanság.** Komáromy István alsónemes-apáti lakos e hó 24-én Simon Ferenc nevű szolgájának hatlővetű forgópisztolyát azzal az utasítással adta át, hogy tisztítsa meg. Simon átvette a pisztolyt, nézegette jobbról-balról, próbálgatta, forgatta ide-oda. Anna nevű 4 éves kis leányát a kíváncsiság odavitte s amint atyja térdeire hajolva bábész szemekkel nézte a pisztolyt, ez elsült és a golyó a kis leánytának bal-oldalába furódott. Képzeltető az apának kétség-beesése, amint gyermekét vérel boritva lábai előtt fetrengeni látta. Gyorsan vettek orvosi segítséget igénybe s így megmentették a gyermeket, de a gondatlan apa ellen a büntető bíróság megindította a vizsgálatot. Sokszor mondtuk már, hogy a fegyverekkel való bánásmódban elővigyázóbbak legyünk, mert gyakran fordul elő szerencsétlenség. Ez legyen intő példa arra, hogy csak olyanakk adjunk fegyvert a kezébe, aki azzal bánni is tud.

— **Pályázati hirdetmény.** A tapolcai m. kir. vincellér iskola igazgatósága az 1900-ik évi tanfolyamra pályázatot hirdet. A tanfolyamon vannak ingyenes, fizetéses és alapítványi helyek. A fizetéses helyekért félévi előleges részletekben 120 frt táplálékdíj fizetendő. A felvételi iránti folyamodványok 50 kros bélyeggel ellátva a Nagymélt. Földmívelési Minisztériumhoz, címezve a iskola igazgatóságához nyújtandók be, legkésőbb november hó 10-ig s ahhoz a következők melléklendők. 1) keresztlevél 16 év betöltését igazolva. 2) irni olvasni tudásról tanuskodó iskolai bizonyítvány. 3) községi erkölcsi bizonyítvány, 4) ép, egészséges testalkatról tanuskodó orvosi bizonyítvány, 5) szülői vagy gyámi kötelező nyilatkozat arra nézve, hogy a folyamodót az iskolából év közben ki nem veszik, 6) vagyoni bizonyítvány. A tanfolyam 1900 január 1-én kezdődik s december hó végén végződik nyilvános vizsgával. Ruházatról és ágyneműről minden tanuló maga tartozik gondoskodni. Kiszolgált katonák és oly egyének, kik már eddig is szőlőműveléssel foglalkoztak, a felvételnél előnybe részesülnek. Tapolcán, 1899. szeptember 25-én. Az igazgatóság.

— **A Nagy Sándor.** Világrindító hős az ó-kor Napoleonja. Az anyja azt álmodta egy éjszaka, hogy kebléből pálmafa nő ki, mely felemelkedik a magasba, hatalmas lombkoronája messze árnyéket vet. Az álom beteljesült. A szép királynő hatalmas fiut szült. A leghatalmasabbak közül valót, akik valaha csak megváltoztatták a föld térképét. Ő hatalmasat fordított rajta. Mikor ő született, birodalmuk egy kis ország volt, körül apró kis szomszéd államokkal. És mikor meghalt, volt a föld egyetlen nagy ország; az ő birodalma. Hatalmas koporsója valóságos mozzgá-házban feküdt, úgy vontatták a sirjába a világ hatalmas urát, az ó-kornak Hanniballa együtt legnagyobb hadvezérét, aki halálós ágyán még egyszer, utoljára, elvonultatta maga előtt pompás seregét, s lankadó kézzel utolsó istenhozzá-dott intett kedves katonáinak. Egy világ dőlt össze halála után, vele a görögység legtündöklőbb alakja szállt sirba. Nem maradt utána más, csak egy gyönyörű szép mozaik a nápolyi múzeumban, az issosi csata világhírű képével, meg remek domborművekkel gazdagon felékesített márvány szarkofagja, melyet Konstantinápolyban őriznek. Meg egy nagy tanulság: az, amit Carlyle is kifejezett, hogy a világnak nincs szükségére hadvezérekre, hanem kultur-férfiakra. Alexandros hadi tetteiről megfeledkezett a világ, kulturális hatása maradandó, az századokkal túlélte őt. Ezt a hatást tárgyalja a Nagy Képes. Világtörténet most megjelent 39 ik füzetében. E remek könyv különben közli az emlékeket is, szarkofagjának mind a négy oldalát, s az issosi csata világhírű mozaikját, még pedig eddig a legtökéletesebb reprodukcióban. E nagyszerű

mű szerkesztője Marcali Henrik egyetemi tanár a görögökről szóló kötet szerzője Gyomlay Gyula dr. akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 8 frt; füzetként is kapható 80 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Lapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői ut. 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Dreyfus kötet — Ingyen. A Dreyfus-pert a lapok csak hézagosan és kivonatosan ismertették. Egyedül a Magyar Hirlap közölte az egész pert gyorsírói följegyzések alapján, melyekben a tárgyaláson mondott minden szó benne foglaltatik. E minden regénynél izgatottabb olvasmányt a Magyar Hirlap most vastkos, több száz oldalra terjedő könyvben, hatalmas kötetben adja ki, melyet minden negyedéves előfizető ingyen kap meg. E szenzációs regény bolti ára 1 forint és 50 kr. A Magyar Hirlap másként is kedvében jár előfizetőinek Nevezetesen: Jókai Mór, a legnagyobb élő magyar író, a Magyar Hirlap belső munkatársa elutazása előtt átadta a Magyar Hirlapnak Katlanet című legújabb gyönyörű regénye kéziratát. A Magyar Hirlap e remekmű közlését néhány nap múlva kezdi meg. A Magyar Hirlap karácsonyi díszes albuma már készül. Szépirodalmi s művészi tekintetben egyaránt remekmű lesz az idén is. Minden előfizető díjmentesen kapja meg. A lapot fennállása óta Fenyő Sándor szerkeszti a legjobb írói erők munkálkodásával. A lap előfizetési ára félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban: Budapest, V. Honvéd uca, 4 szám.

Szerkesztői izenet.

Fonograf. Helyben. Névtelenül beküldött dolgokat nem közölhetünk.
A libapásztor. Z-Egerszeg. Rosszul megírt rémes história.

4280 sz. tk. 1899.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a sümegi takarékpénztár végrehajthatónak Kator József es neje Nemet Katalin végrehajthat szenedők elleni 10 frt tőkekövetelés és jár. iranti végrehajthati ügyében az árverést a sümegi kir. bíróság területen levő zalaszentlászlói 105 sz. tjkvben 1 sor 778 hrsz. alatt Kator József es neje Nemet Katalin tulajdonul felvett ingatlanra 856 frt ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1899. nov. hó 10. napján délelőtt 10 órakor **Zalaszentlászló** község házánál a megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% at vagyis 85 frt. 60 krt kpben, vagy az 1881 LX tc 42 §-ában jeltett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt 3 sz. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság: Sümegen, 1899 évi szept. 21 ik napján.

Szerdahelyi kir. aljbíró.

OSAN a legjobb a szájnak és fogaknak. Antiseptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóval föltimulja az eddig ismert legjobb fogszerekket.

OSAN-aszívás üvegekben Ára 80 kr.
OSAN-fogpor dobozokban Ára 44 kr.

OSAN /-féle Keleti RÓZSATEJ

A legjobb és legérettebb szőlőszar. 1 üveglit. hozzávaló Balzsám-szappan 30 kr. (Orientalische Rosenmilch.)

CZERNY-FELE Tanningene

a legjobb **HAJFESTŐZÉS** színtelen, barnára, és fekete. Ára 2 frt 50 kr.

Törvényesen védre, teikilismeretcep meztársálya. Teljesen ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, BÉCS, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

Dudapesti főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Király-utca 12. és Egger-tele Wáder-gyógytárban Váci-körút 17. továbbá minden gyógyszerésznél, drogériákban és partüzemekben. Szállítás utánvár mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, lenti cégek egyikéhez, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-cséház intézendők. Prospektus ingyen.

KITILTATTA: London, Paris, Bécs, Brüssel, Konstantinopel, stb.

Van szerencsém a mélyen t. lakosságot értesíteni, hogy 12 napi tartózkodásra Budapestről Sümegre érkeztem és

FOGORVOSI

rendeléseimet megkezdtem.

Minden e szakmába tartozó, u m. rágás- és beszélésre alkalmas műfog, tartós fogtömés, érzéketlenített fog- és gyökérhuzás, fogtisztítás, szives megkereséseire rendelkezésükre állok.

Lakás: Nagyvendéglő. Rendel: d. e. 8-12-ig, d. u. 2-6-ig.

Teljes tisztelettel

dr. Kóródi S., fogorvos.

**Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben**

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő	1 jutalom	600000
	1 nyar. á	400000
	1 " "	200000
	2 " "	100000
	1 " "	90000
	1 " "	80000
	1 " "	70000
	1 " "	60000
	1 " "	40000
	1 " "	30000
	5 " "	25000
	1 " "	20000
	2 " "	15000
	3 " "	10000
	31 " "	5000
	67 " "	3000
	3 " "	2000
	432 " "	1000
	763 " "	500
	1238 " "	300
90 " "	200	
31700 " "	170	
3900 " "	130	
4900 " "	100	
50 " "	80	
3900 " "	40	
2900 " "	40	
50,000 nyer. és jut. 13.160,000		
összegeben		

a melyek hat osztályban huzatnak ki.

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nem sokára ismét megkezdődik és

100,000 újból 50,000

sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	I. o. eredeti sorsjegyet	6.—
fel	" " " "	3.—
" negyed	" " " "	1.50
" nyolcad	" " " "	— 75

küldünk szét *útnyírt* vagy a *pénz előleges beküldése ellenében.*

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a *magy. kir. kormány ellenőrzése mellett* nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelvényeket mielőbb**, legkésőbb azonban

f. é. október 15-ig

hozzánk beküldeni.

Török. A és Társa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárésítói
BUDAPEST, V., Váci-körút 4a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt egy és fél millió koronánál többet.

Rendelésévéli kivágandó.

TÖRÖK A. és Tsa uraknak

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. os. tlyársorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összegget () utánvételezni
() kérem () postai utánvánnyal
() () frt. () küldöm.

A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.